

IM.STEFANA

**FUNDACJA
BATOREGO**

ul. Sapieżyńska 10a
00-215 Warszawa
tel. 22 536 02 00
fax 22 536 02 20
batory@batory.org.pl
www.batory.org.pl

Warszawa, 17 lutego 2023

Oświadczenie Fundacji Batorego w sprawie kłamliwych treści przedstawianych w stacjach TVP na temat dotacji udzielanych przez Fundację w programie Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy

W związku z fałszywymi informacjami i godzącymi w dobre imię Fundacji insynuacjami sformułowanymi w materiałach nadawanych przez Telewizję Polską w dniu 15 i 16 lutego, w tym m.in. w głównym wydaniu Wiadomości TVP 1 – 16.02.2023 (godz. 19.30), w paśmie Serwis Info TVP Info – 16.02.2023 (godz. 11.47) oraz w programie Panorama TVP2 – 16.02.2023 (godz. 18.00) na temat prowadzonego przez nas programu **Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy**, finansowanego ze środków Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego oświadczamy co następuje:

- 1. Celem Programu zaplanowanego na lata 2019-2024 jest wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, aktywności obywatelskiej oraz upodmiotowienie grup zagrożonych wykluczeniem.**
- 2. Program w swoim działaniu kieruje się uniwersalnymi wartościami zapisanym w Traktacie Europejskim, podpisanym przez Polskę jako członka UE, tj. poszanowaniem godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, rządów prawa, a także poszanowaniem praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości.**
- 3. Program działa w oparciu o zasady uzgodnione przez wszystkie kraje europejskie, w tym Polskę, z Państwami-Darczyńcami (Norwegia, Islandia, Liechtenstein), a także przyjęte przez rząd polski w grudniu 2017 roku Memorandum określające priorytetowe obszary wsparcia oraz uzgodnione przez rząd polski z Państwami-Darczyńcami zasady wyboru operatora Programu w Polsce.**
- 4. Zgodnie z wyżej wymienionymi dokumentami Program wspiera organizacje społeczne działające na rzecz:**
 - Angażowania obywateli i obywaterek w sprawy publiczne i działania społeczne, w tym działania dotyczące ochrony środowiska i przeciwdziałania zmianom klimatycznym
 - Ochrony praw człowieka i równego traktowania, w tym przeciwdziałania przemocy ze względu na płeć
 - Wzmocnienia grup narażonych na wykluczenie
 - Wsparcia rozwoju sektora obywatelskiego, w tym budowania organizacji i ruchów obywatelskich, tworzenia przyjaznych warunków dla ich funkcjonowania oraz podniesienia jakości oferowanych przez nie usług.

5. Wsparcie udzielane było w ramach **otwartych konkursów dotacyjnych**, w których o dofinansowanie ubiegać się mogły wszystkie organizacje spełniające kryteria formalne zapisane w dokumentach programowych, m.in.: 12 miesięczny okres funkcjonowania, **niezależność od władz lokalnych, regionalnych i centralnych, podmiotów publicznych, partii politycznych i podmiotów komercyjnych**, działanie na rzecz dobra publicznego (patrz [„Podręcznik dla Wnioskodawców i Grantobiorców”](#)).

6. **Procedura oceny wniosków w Programie**, zgodnie z zasadami uzgodnionymi z Darczyńcami, była trzyetapowa. W pierwszym etapie wnioski zgłoszone w konkursach dotacyjnych **oceniali eksperci zewnętrzni** wybrani w otwartym naborze zgłoszeń w oparciu o kompetencje dotyczące obszarów wsparcia. Każdy wniosek oceniany był niezależnie przez trzech ekspertów/ki. Wśród oceniających znalazły się zarówno osoby, które na co dzień pracują w organizacjach społecznych, jak i akademicy, urzędnicy administracji publicznej czy inni specjaliści posiadający wiedzę ekspercką w danym temacie. Eksperti/cki podpisywali deklarację bezstronności i nie oceniali wniosków organizacji, z którymi są w jakikolwiek sposób związani. W proces oceny zaangażowanych było **158 ekspertów/ek**. Ich lista dostępna jest na stronie Programu: <https://aktywniobywatele.org.pl/o-funduszu/eksperci-i-komisje/>.

Na podstawie oceny ekspertów/ek tworzona była lista rankingowa wniosków rekomendowanych do wsparcia, która przedstawiana była **Komisji Konkursowej** składającej się z trzech osób reprezentujących Operatora Programu oraz dwojga zewnętrznych ekspertów/ek. Rolą Komisji Konkursowej był przegląd i ocena listy rankingowej stworzonej na podstawie ocen ekspertów i ekspertek oraz przedstawienie swoich rekomendacji Komisji Programu. Komisja Konkursowa mogła zmienić listę utworzoną na podstawie ocen ekspertów, a decyzja ta wraz z uzasadnieniem odnotowana była w protokole z jej posiedzenia. Na posiedzenia Komisji Konkursowej zapraszani byli w roli obserwatorów/ek przedstawiciele/ki: Biura Mechanizmów Finansowych z Brukseli, Ministerstwa Funduszy i Polityki Regionalnej (Krajowego Punktu Kontaktowego), Ambasady Królestwa Norwegii oraz Operatora programu Aktywni Obywatele – Fundusz Regionalny.

Zadaniem **Komisji Programu**, składającej się z trzech przedstawicieli konsorcjum, było podjęcie ostatecznej decyzji o przyznaniu dotacji na podstawie listy wniosków rekomendowanych do przyznania dotacji przez Komisję Konkursową. Komisja Programu sprawdzała, czy w procesie oceny wniosków dochowane zostały procedury Programu. W efekcie tej oceny mogła zarekomendować zmniejszenie dotacji w przypadku wniosków, które zawierały działania wykluczone, koszty niekwalifikowalne lub których budżety są znacząco zawyżone, a także zwiększyć alokacje na małe i duże dotacje, czy alokacje przeznaczone na poszczególne obszary lub na następny konkurs. Decyzje Komisji odnotowane w protokołach z ich posiedzeń publikowane były wraz z wynikami każdego konkursu.

Szczegóły dotyczące procedury oceny wniosków znajdują się w [„Podręcznikach dla Wnioskodawców i Grantobiorców”](#) przygotowanych oddzielnie dla każdego konkursu.

7. W latach 2020-24 w ramach Programu Aktywni Obywatele – Fundusz Krajowy przeprowadzonych zostało **sześć konkursów** na dotacje dla organizacji pozarządowych. W ich efekcie przyznaliśmy **507 dotacji** na kwotę **ponad 29 mln EUR**, w tym: **195 na działania w obszarze aktywności obywatelskiej**, **117 na ochronę praw człowieka i równe traktowanie**, **127 na wzmocnienie grup narażonych na wykluczenie**, **37 na wsparcie sektora obywatelskiego** oraz 23 dotacje instytucjonalne i 8 dotacji w konkursie Media dla demokracji.

Wśród organizacji, które otrzymały wsparcie są zarówno te z dużych miast (Warszawa, Wrocław, Kraków, Gdańsk) jak i z małych miejscowości i obszarów wiejskich, np. z **Wieldządza, Łężyn, Milanówka, Jodłówki, Koszanowa, Podmokli Małych, Straszęcina, Polanki Hallera, Gródka nad Dunajcem, Niewiesza, Kurzętnika, Sudołu, Krzesławic, Przemkowa**.

Organizacje, które otrzymały dotacje w Programie zrealizowały lub realizują projekty wspierające m.in. osoby z niepełnosprawnościami, uchodźców i uchodźczynie, migrantów i migrantki, osoby dorosłe i dzieci doświadczające przemocy, osoby w kryzysie bezdomności, osoby w kryzysie psychicznym, dzieci i młodzież, osoby dorosłe i dzieci chorujące onkologicznie, seniorów i seniorki. Wśród finansowanych w Programie działań można znaleźć np. warsztaty przyrodnicze dla dzieci, przygotowanie poradnika dla rodziców dzieci z chorobą nowotworową, cykl warsztatów i szkoleń promujących karmienie dzieci mlekiem matki, zbudowanie regionalnej sieci pomocy dla kobiet doświadczających przemocy, stworzenie miejsc spotkań mieszkańców w kilku gminach wiejskich, przygotowanie grupy osób z niepełnosprawnością intelektualną do pełnienia funkcji eko-edukatorów w przedszkolach i szkołach, wspólne spotkania seniorów i senierek z migrantami i migrantkami, stworzenie centrum usług transportowych dla seniorów pozbawionych dostępu do komunikacji publicznej, monitoring dostępności polskich plaż dla osób z niepełnosprawnościami, opracowanie programu edukacji politycznej młodych kobiet w Polsce, organizacja grup wsparcia dla kobiet doświadczających przemocy w dziewięciu miastach w woj. śląskim, przeprowadzenie pilotażowego programu edukacyjnego dla młodzieżowych liderów i osób pracujących z młodzieżą w Ochotniczych Strażach Pożarnych, wypracowanie mechanizmów podnoszących standardy działania organizacji ratujących żywność, organizacja Szkoły Odpowiedzialności Cyfrowej NGO. To tylko mały wycinek z setek podjętych przez Grantobiorców inicjatyw.

Wśród organizacji, które otrzymały wsparcie w **obszarze aktywności obywatelskiej** znalazły się m.in.: Stowarzyszenie Aktywny Wojkowi Senior, Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Głogoczowie, Stowarzyszenie Lepsza Gmina Czerwonak, Stowarzyszenie Młodych Gminy Płużnica, Fundacja Rodzic w mieście, Fundacja Dzieci w Naturę, Nadbużańskie Stowarzyszenie Oświatowo-Ekologiczne „Mężenin”, Fundacja Kultury Chrześcijańskiej ARTOS z Lublina.

W **obszarze ochrony praw człowieka i równego traktowania** poza wymienionymi przez TVP organizacjami działającymi na rzecz praw osób LGBT, są np. Stowarzyszenie Centrum Animacji Młodzieży z Goleniowa, Fundacja Wspierania Rodziny Matecznik ze Skórzewa, Stowarzyszenie Kobiet Lasu z Katowic, Fundacja Court Watch Polska, Fundacja Rodzic po Ludzku, Polskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Lublinie, Stowarzyszenie Pomysł na Józefosław, Regionalne Stowarzyszenie Twórców Kultury i Dziedzictwa Narodowego w Raciążu, Fundacja ITAKA – Centrum Poszukiwań Ludzi Zaginionych.

Wśród organizacji prowadzących działania na rzecz **wzmocnienia grup narażonych na wykluczenie** są np. Bractwo Matki Bożej Miłosierdzia ze Skarżyska-Kamiennej, Związek Centralny Dzieła Kolpinga w Polsce, Fundacja Omealife – Rak piersi nie ogranicza z Gdańska, Śremskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób Niepełnosprawnych Trójka, Stowarzyszenie Piękne Anioły, Caritas Archidiecezji Gdańskiej, Caritas Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej, Fundacja Gajusz.

W konkursie **Media dla demokracji** wsparliśmy organizacje: Fundacja Reporterów, Stowarzyszenie Gazet Lokalnych, Polskie Towarzystwo Prawa Antydyskryminacyjnego, Stowarzyszenie Mediów Lokalnych, Helsińska Fundacja Praw Człowieka, Stowarzyszenie Inicjatyw Możliwych RzeczJasna, Fundacja Tygodnika Powszechnego, Stowarzyszenie im. Brzozowskiego.

Działania mające na celu **wsparcie sektora obywatelskiego** prowadzą m.in. Federacja Polskich Banków Żywności, Stowarzyszenie Teraz MY ze Starych Jabłonek, Związek Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej, Forum Darczyńców w Polsce, Stowarzyszenie Lepszy Świat, Fundacja Okno Na Wschód.

A wśród 23 organizacji, które otrzymały **dotacje instytucjonalne** są m.in. Związek Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć, Instytut Praw Pacjenta i Edukacji Zdrowotnej, Fundacja Ocalenie, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych, Stowarzyszenie Klon/Jawor, Fundacja Court Watch Polska.

Opisy wszystkich projektów, które otrzymały wsparcie w Programie znaleźć można w naszej wyszukiwarce pogrupowane po blisko 100 różnych kategoriach <https://aktywniobywatele.org.pl/projekty/>

Na koniec – Fundacja Batorego domagać się będzie sprostowania nieprawdziwych informacji zawartych w emitowanych materiałach oraz przeprosin za naruszenie dóbr osobistych i wprowadzenie w błąd widzów TVP. Wsparcia w ochronie dobrego imienia udzielać będziemy naszym pracownikom/czkom, współpracownikom/czkom i ekspertom/kom oraz Grantobiorcom Programu.